

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **D. Z.**, bývajúcej v B., proti odporcovi **S. Z.**, bývajúcemu v B., **o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletej L. Z. a k maloletému D. Z.**, obaja zastúpení opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom v Bratislave, Miletičova č. 21, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 24 C 115/2005, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. decembra 2007 sp.zn. 8 Co 337/06, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporcu **o d m i e t a** .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo 4. mája 2006 č.k. 24 C 115/2005-42 rozviedol manželstvo účastníkov uzavreté dňa 8.12.1990. Na čas po rozvode upravil výkon rodičovských práv k maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva tak, že obe deti zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky – matky, ktorá je oprávnená i povinná obe deti zastupovať a spravovať ich majetok a odporcovi – otcovi, určil výživné na mal. L. v sume 2 500,-- Sk mesačne a na mal. D. v sume 2 000,-- Sk mesačne. Dospel k záveru, že takto stanovené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí a aj schopnostiam a možnostiam otca, keď do úvahy vzal nielen jeho zistený priemerný zárobok (6 773,-- Sk), ale jeho reálne zárobkové možnosti dané jeho fyzickým stavom, vzdelaním a pracovnými príležitosťami. V súvislosti s úpravou styku otca s maloletými deťmi schválil dohodu rodičov. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 144 veta prvá O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 11. decembra 2007 sp.zn. 8 Co 337/06 na základe odvolania odporcu do výroku, týkajúceho sa určenia výživného, rozsudok okresného súdu v tejto napadnutej časti potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Stotožnil sa so všetkými skutkovými a právnymi závermi, z ktorých súd prvého stupňa pri svojom rozhodnutí o výživnom vychádzal. Jeho rozsudok v tejto časti považoval za vecne správny.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie odporca. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že odvolací súd dňa 11.12.2007 prejednal vec a rozhodol o nej v jeho neprítomnosti a neprítomnosti jeho právnej zástupkyne, hoci podaním zo 14.11.2007 ospravedlnil svoju neúčast' na tomto pojednávaní a zároveň požiadal o stanovenie nového termínu. Odvolací súd nesprávne kolíziu termínov pojednávaní jeho zástupkyne nepovažoval za dôvod pre odročenie pojednávania za použitia argumentácie, že jeho právna zástupkyňa nepreukázala nemožnosť zabezpečiť za seba náhradu. Osobnú účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom považovala jeho právna zástupkyňa za dôležitú, lebo okresný súd nevyhodnotil objektívne jeho možnosti a schopnosti platiť výživné v určenom rozsahu. V tomto smere mal v úmysle dôvody odvolania pred odvolacím súdom doplniť, čo mu nebolo umožnené. Odvolací súd mal správne akceptovať jeho žiadosť a pojednávanie odročiť. Ak tak neurobil a prejednal vec bez jeho prítomnosti a bez prítomnosti jeho právnej zástupkyne, odňal mu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Navrhovateľka vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Navrhla preto dovolanie odporcu odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci odporca napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd v odvolaní napadnutej časti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie podľa § 238 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejde ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože odvolací súd v tejto veci nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Nejedná sa ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Navyše, v posudzovanej veci dovolanie odporcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o výživnom pre maloleté dieťa.

Podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

Vyššie citované zákonné ustanovenie stanovuje neprípustnosť dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu (bez ohľadu na spôsob jeho rozhodnutia) v prípadoch, v ktorých ide o veci upravené Zákonom o rodine, pričom zároveň taxatívnym spôsobom vymenováva okruh vecí (rozsudky), ktoré ako výnimky spod tohto pravidla vylučuje.

V posudzovanom prípade ide nepochybne o vec upravenú Zákonom o rodine a nejedná sa o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Obe podmienky vylučujúce podanie

dovolania sú v danom prípade splnené, z ktorého dôvodu dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné ani vzhľadom na znenie ustanovenia § 238 ods. 4 O.s.p.

V ustanovení § 237 O.s.p. sú vymenované vady, ktoré sú dôvodom prípustnosti dovolania smerujúceho proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd, vzhľadom na zákonnú povinnosť vždy na tieto vady konania prihliadnuť, preskúmal prípustnosť dovolania aj z hľadísk tam uvedených. Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľa, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm.f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Podľa ustálenej súdnej praxe za takýto postup treba považovať aj to, ak odvolací súd vec prejedná a rozhodne v neprítomnosti účastníka konania bez splnenia predpokladov pre tento postup v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p.

Odporca zdôvodnil prípustnosť dovolania a zároveň jeho opodstatnenosť tým, že krajský súd dňa 11.12.2007 prejednal vec a rozhodol o nej bez jeho prítomnosti a bez prítomnosti jeho zástupkyne, hoci podaním zo 14.11.2007 ospravedlnil svoju neúčasť na tomto pojednávaní s poukazom na kolíziu termínu pojednávania s inou vecou u jeho advokátky (výsluch v trestnej veci), ktorej termín bol určený skôr a zároveň požiadal o stanovenie nového termínu pojednávania.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu.

Uvedené zákonné ustanovenie sa primerane použije tiež pri prejednaní odvolania odvolacím súdom (§ 211 O.s.p.). Umožňuje súdu, aby na pojednávaní prejednal vec v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že tento bol na pojednávanie riadne predvolaný a že na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. O odročenie pojednávania musí teda účastník konania požiadať (nestačí neúčasť len

ospravedlniť) a žiadosť o odročenie pojednávania musí byť súčasne podložená „dôležitým dôvodom“.

Vo všeobecnosti za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania treba považovať uvedenie takých skutočností, ktoré sú vzhľadom k svojej povahe spôsobilé neúčast' účastníka na pojednávaní ospravedlniť, t.j. také, ktoré mu neumožňujú sa na pojednávaní zúčastniť, a súčasne sú vážne (dôležité, ospravedlniteľné), ako z hľadisk objektívnych tak aj subjektívnych (či mohla byť prekážka predvídaná, prípadne odvrátená). Ak účastník ako prekážku neúčasti na pojednávaní uvádza kolíziu termínu pojednávania s inou vecou v súvislosti s plnením pracovných povinností jeho advokáta, nestačí konajúcemu súdu iba oznámiť údaje o tom, prečo sa nemôže jeho zástupca zúčastniť pojednávania, ale je povinný súčasne k žiadosti pripojiť dôkazy na preukázanie pravdivosti týchto tvrdení (napr. predloženie predvolaní na jednotlivé pojednávania v iných veciach). V opačnom prípade nie je splnená jedna zo základných podmienok pre to, aby súd žiadosti účastníka o odročenie pojednávania vyhovel.

V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že zástupkyňa odporcu ospravedlnila síce podaním zo 14.11.2007 svoju neprítomnosť a neprítomnosť odporcu na pojednávaní dňa 11.12.2007 a zároveň požiadala o stanovenie nového termínu, avšak k tam uvedeným údajom, že v rovnakom termíne sa má zúčastniť ako advokátka výsluchu v trestnej veci, nepredložila konajúcemu súdu žiadne dôkazy. Za tejto situácie nemožno odvolaciemu súdu vyčítať, ak žiadosti odporcu o odročenie pojednávania nevyhovel a vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti a v neprítomnosti jeho zástupkyne. Odvolací súd týmto procesným postupom nekonal v rozpore s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. a teda neodňal odporcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až d/, e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľ vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietal.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie odporcu smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 3 a 4 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd

Slovenskej republiky jeho dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.a/ O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 a § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p., lebo ide o konanie o výživnom pre maloleté deti, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. júna 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová